

Про стан виконання у 2024 році регіонального плану заходів на 2024-2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період 2030 року

План заходів на 2024—2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року (далі - Обласний план) - це середньостроковий стратегічний документ, який об'єднав ключові заходи для забезпечення узгодження дій на рівні області, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій для забезпечення ефективного впровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я.

Обласний план розроблено на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 року № 572-р та на основі Примірного плану який підготовлено за аналітичної та організаційної підтримки Координаційного центру Кабінету Міністрів України.

Обласний план містить 4 блоки, 17 завдань та 86 заходів

Структура Обласного плану та опис проведеної роботи:

1. Блок: Лідерство та координація

Розпочалась робота по впровадженню Порядку забезпечення інституту фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб (в штат комунальних закладів та комунальних установ введено 71 посада фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб у 34 громадах області. Працевлаштовані 22 фахівці)

Організовано та проведено навчання для директорів закладів надання соціальних послуг з питань здійснення соціальної роботи в громаді,

Проведено навчання для працівників контактного центру «Гарячої лінії» голови обласної військової адміністрації щодо можливості отримання особами, постраждалими від повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну, психологічної допомоги в онлайн та офлайн форматі;

Під час робочих візитів представників обласної військової адміністрації до територіальних громад області проведені навчання для керівників органів місцевого самоврядування та медичних працівників стосовно сучасних підходів та доказових практик розвитку послуг із психічного здоров'я.

Закладами культури області було проведено понад 10 циклів занять з елементами тренінгу із залученням психолога на теми: «Психологічна самопомога. Як взяти під контроль емоції», «Інноваційні форми та методи роботи закладів культури у післявоєнний період. Реабілітація культурою. Культура як психолог», «Як розвинути в собі компетенції лідера: ключові навички».

Обласним навчально-методичним центром психологічної служби системи освіти КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» проведено 3 навчання за програмами підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо психолого-

педагогічного супроводу освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства в умовах Нової української школи.

В рамках обласного Форуму “Стойкість одного - стойкість мільйонів”, присвяченого Всесвітньому дню психічного здоров'я, було нагороджено відзнаками за особистий внесок, активну позицію та діяльність в сфері покращення ментального здоров'я 36 кращих фахівців з різних сфер діяльності Кіровоградської області.

Проводиться робота із залучення проєктів міжнародних організацій до співпраці у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Зокрема, на території 3 громад області (Олександрійська, Знам'янська, Приютівська) реалізовується проєкт "Сила жити: психологічна підтримка, відновлення, стойкість", основною метою якого є покращення психоемоційного стану та психологічної стойкості жінок-ВПО, жінок похилого віку, жінок з родин ветеранів, жінок, які постраждали від гендерно зумовленого насильства, жінок, які пережили окупацію або втрату близьких, завдяки отриманим послугам з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП). Проєкт реалізується через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та впроваджується організацією «Пакт».

На базі КНП « Кіровоградський обласний фтизіпульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради» у рамках Проєкту USAID «Підтримка зусиль у протидії туберкульозу в Україні» впроваджується два напрямки роботи з питань покращення ментального здоров'я, а саме відкрито багатопрофільні ресурсні кімнати та навчально-психологічний простір для дітей та підлітків, що лікують туберкульоз та напрям отримання психологічної допомоги медичному персоналу.

Запроваджено практику виїздів до територіальних громад області з метою навчання, обміну досвідом та моніторингу здійснення роботи щодо підтримки ментального здоров'я. Під час виїздів проводились спільні міжвідомчі заходи (наради, круглі столи тощо) стосовно налагодження співпраці в сфері підтримки психічного здоров'я населення.

Протягом 2024 року здійснено 5 таких виїздів, роботою охоплено 16 територіальних громад.

Проводиться робота з картування наявних послуг системи психічного здоров'я та психосоціальної підтримки

Кіровоградським обласним центром соціальних служб з метою психосоціальної підтримки населення територіальних громад, запровадження системи перенаправлення та інформування про надання психологічної допомоги проведено навчання з підготовки спеціалістів Психологічних хабів територіальних громад області, які мають психологічну освіту, по роботі з особами, що постраждали від повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну, у якому взяли участь 67 осіб

2. Блок: Розвиток та збереження кадрового потенціалу

Ведеться робота із залучення фахівців соціальної сфери (зокрема соціальних працівників) до діяльності виїзних бригад із надання психологічної/психіатричної допомоги (виїзні бригади із надання психологічної/психіатричної допомоги забезпечено фахівцями соціальної сфери)

Кіровоградським обласним центром соціальних служб проведено навчання для 30 директорів закладів надання соціальних послуг територіальних громад з компонентною складовою щодо емоційного та професійного вигорання.

Обласним навчально-методичним центром психологічної служби системи освіти КЗ “КОППО імені Василя Сухомлинського” проведено у 2024 році 10 методичних серфінгів для працівників психологічної служби щодо збереження та відновлення психічного здоров'я

Кіровоградським обласним центром соціальних служб протягом 2024 року було організовано та проведено ряд навчальних заходів щодо забезпечення психічного здоров'я населення

проведено 5 тренінгів програми “Молодіжний працівник”, забезпечено навчання та підвищено рівень компетентностей 120 молодіжних працівників.

6 фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб підвищили кваліфікацію на базі центру ветеранського розвитку Університету митної справи та фінансів (м. Дніпро) та 2 фахівця – на базі центру ветеранського розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Впродовж 2024 року 100% радіо телефоністів Головного управління та підпорядкованих підрозділів ДСНС в Кіровоградській області взяли участь у заняттях з основ психологічної допомоги та самопомоги

3. Блок: Розвиток послуг та системи перенаправлення у громадах

Станом на 01 січня 2025 року в області функціонує 22 майданчики "Активні парки" з онлайн тренером або з координатором соціального проєкту, охоплено 21 територіальну громаду області проєктом; у 2024 році забезпечено долучення у ролі онлайн тренерів або координаторів соціальних проєктів 130 ветеранів війни, зокрема 35 осіб із інвалідністю, до відповідних заходів, що сприяє їх соціальній адаптації та психологічній реабілітації; 11 координаторів пройшли навчання та володіють навичками надання першої психологічної допомоги

В області функціонує 5 Центрів життєстійкості у Гайворонській, Кропивницькій, Новоукраїнській, Знам'янській міських та Смолінській селищній територіальних громадах

У 3 діючих молодіжних центрах і просторах області введено посади психологів та забезпечено їх роботу в рамках грантових проєктів, у 19,4% функціонуючих молодіжних центрів та молодіжних просторів організовано надання першої психологічної допомоги молоді психологами на волонтерських засадах, а саме у 7 з 36. 5 територіальних громад області охоплено послугами надання першої психологічної допомоги молоді в 2024 році

Станом на кінець 2024 року в області функціонує 1 мобільна мультидисциплінарна команда з охорони психічного здоров'я із контрактуванням із НСЗУ за пакетом програми медичних гарантій "Психіатрична допомога дорослим та дітям, яка надається мультидисциплінарною командою з охорони психічного здоров'я" (КНП «Голованівська центральна районна лікарня»)

Створено мережу з 2 закладів охорони здоров'я, які надають послуги з підтримки психічного здоров'я дітям, а саме: КНП «Обласна клінічна дитяча

лікарня КОР» та КНП «Обласна клінічна психіатрична лікарня КОР» в області працює одна "Клініка дружня до молоді" на базі КНП «Обласний центр планування сім'ї та репродукції людини КОР»

Проводиться робота по створенню мережі центрів ментального (психічного) здоров'я на базі 1 надкластерного та 5 кластерних закладів охорони здоров'я у відповідності до наказу МОЗ України від 25.10.2024 №1796 «Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я»

4. Блок: Промоція культури піклування про психічне здоров'я та антистигма

Протягом 2024 року здійснено близько 390 публікацій на вебресурсах обласної державної адміністрації у місцевих та регіональних медіа не менше 20 000 тис. осіб охоплено в межах комунікаційної кампанії

Заклади культури та мистецтв обласного підпорядкування протягом звітнього періоду здійснили понад 30 заходів з промоції кампанії психічного здоров'я «Ти як?» через інформаційні зустрічі, тренінги, лекції-бесіди «Ти як? Турбота про ментальне здоров'я», «Техніки самодопомоги», «Етика взаємодії у періоди стресу» за участю понад 200 осіб.

В травні 2024 року на базі обласної універсальної наукової бібліотеки ім.Д.Чижевського проведено регіональний форум «Осмислення. Цінності та історії стійкості» в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?». Захід відвідало понад 150 осіб.

Протягом звітнього періоду закладами культури обласного підпорядкування наповнювався телеграм-канал #Ти_як_Кіровоградщина? корисним контентом у напрямку ментального здоров'я – загалом 110 публікацій, які переглянуло понад 300 осіб

Інформаційно-роз'яснювальними заходами охоплено 3713 осіб, серед них: 811 осіб, що звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; 1176 сімей (1646 осіб) військовослужбовців, полонених та зниклих безвісти; 749 сімей (1256 осіб) загиблих (померлих) військовослужбовців. В закладах культури області проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу серед ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України з метою підвищення рівня поінформованості про психічне здоров'я, права і свободи людини під час отримання послуг у сфері психічного здоров'я, а саме: інформаційні години, бесіди, тренінги на тему: «Ментальне здоров'я: як подбати про себе?», «Здоровий спосіб життя: погляд, думки, висновки»; «Здоров'я – цінність нашого життя» тощо